

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U100507

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-03-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Берлач Ганна Вікторівна

2. Berlach Hanna Viktorivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право. Право

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 15-03-2021

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Товариство з обмеженою відповідальністю "Конкорд-Трейд"

Код за ЄДРПОУ: 30726565

Місцезнаходження: вул. Старонаводницька, буд.13, оф.46, м. Київ, 01015, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.055.018

Повне найменування юридичної особи: Київський національний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 01566117

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, м. Київ, Київська обл., 02156, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 01566117

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, м. Київ, Київська обл., 02156, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 10.17

Тема дисертації:

1. Адміністративно-правове регулювання ринку електричної енергії в Україні
2. Administrative and legal regulation of the electric energy market in Ukraine

Реферат:

1. Дисертація є самостійною завершеною науковою працею, присвяченою дослідженню механізму адміністративно-правового регулювання ринку електричної енергії в Україні. Проаналізовано теоретико-правові основи регулювання ринку електричної енергії в Україні, зокрема досліджено сутність ринку електричної енергії, виокремленні його структурні елементи, з'ясована правова природа суспільних відносин, обґрунтовано та наведено відповідні авторські визначення понять «електрична енергія», «природна монополія на ринку електричної енергії». Показано, що основною метою нового ринку електричної енергії є запровадження конкурентних механізмів функціонування даного ринку, вільний вибір контрагентів та забезпечення права споживача вільно обирати постачальника електричної енергії. Проведено огляд наукових досліджень проблем регулювання ринку електричної енергії, на підставі чого, визначено теоретичні та практичні питання, що залишилися поза увагою вчених та потребують наукового

осмислення. На основі аналізу характерних особливостей електричної енергії, понять «монополія», «природна монополія» сформульовано авторське визначення, поняття «природна монополія на ринку електричної енергії» під якою слід розуміти специфічний різновид монопольного ринку, на якому відповідному суб'єкту господарювання, на підставі ліцензії, надане право на здійснення діяльності щодо виробництва, передачі, розподілу, купівлі-продажу, постачання електричної енергії для забезпечення потреб споживачів (побутових, не побутових), розвитку ринкових відносин, мінімізації витрат на постачання електричної енергії та мінімізації негативного впливу на навколишнє природне середовище. На основі аналізу зарубіжного досвіду адміністративно-правового регулювання економіки ринку електричної енергії, встановлено, що воно реалізовувалося через вдосконалення законодавства, ефективне впровадження енергетичної політики, створення привабливого інвестиційного клімату на ринку електричної енергії, державної підтримки ефективних малих та середніх електроенергетичних компаній. Показано, що метою адміністративно-правового регулювання ринку електричної енергії є забезпечення стабільності, збалансованості та ефективності функціонування ринку електричної енергії та електроенергетичної галузі України. На основі аналізу наукових підходів вітчизняних вчених, обґрунтовано висновок, що функція адміністративно-правового регулювання ринку електричної енергії це зовнішній прояв властивостей суб'єкту регулювання, який характеризується самостійністю, здійснюється специфічними методами залежно від об'єкту регулювання (певної сфери суспільних відносин) з метою досягнення певних результатів. Аналізуючи принципи адміністративно-правового регулювання ринку електричної енергії, наголошено на відсутності єдиної концепції визначення даних принципів, що обумовлено: 1) відсутністю в Законі України «Про ринок електричної енергії» належного закріплення принципів державного регулювання у даній сфері; 2) тим, що відповідні галузеві нормативно-правові акти закріплюють різні принципи у даній сфері. Досліджено систему суб'єктів адміністративно-правового регулювання ринку електричної енергії, зокрема охарактеризовано статус органів публічної влади та особливості його реалізацію в електроенергетичній сфері. Наголошено, що нині зроблені кроки щодо: по-перше, створення дієвої системи суб'єктів адміністративно-правового регулювання у даній сфері; по-друге, створення комплексної нормативно-правової основи, норми котрої регулює діяльність даних суб'єктів. Визначено сутність форм та методів адміністративно-правового регулювання, які слід застосовувати при здійсненні публічного адміністрування ринку електричної енергії. Детальний аналіз системи чинників, які впливають на ефективність регулювання ринку електричної енергії наглядно демонструє системні недоліки в існуючому механізмі реалізації державної енергетичної політики України, а також причини гальмування реформ ринку електричної енергії. Встановлено, що одними із основних напрямів покращення регулювання ринку електричної енергії є удосконалення правових актів, норми яких регламентують ринок електричної енергії. Сформульовані за результатами дослідження положення наукової новизни та всі результати роботи отримані в ході особистого вивчення та аналізу нормативно-правових актів, теоретичних положень та правозастосовної й судової практики.

2. The dissertation is an independent completed scientific work studies of mechanism of administrative and legal regulation of the electricity market in Ukraine. To achieve this goal, the paper analyzes the theoretical and legal bases of regulation of the electric energy market in Ukraine, in particular, the essence of the electric energy market, highlighting its structural elements, clarified the legal nature of public relations, justified and given the corresponding author's definitions of the concepts of "electric energy», "natural monopoly on the electricity market". It is shown that the main goal of the new electric energy market is to introduce competitive mechanisms for the functioning of this market, free choice of counterparties and ensuring the consumer's right to freely choose an electric energy supplier. Research on the regulation of the electricity market was reviewed, theoretical and practical issues identified that have remained out of the attention of scientists and require scientific understanding. On the basis of the analysis of characteristic features of electric energy, notions of «monopoly», «natural monopoly» formulated the author's definition, the concept of «natural monopoly in the market of electric energy» as a specific type of monopoly market in which a licensed economic entity is entitled to carry out production, transfer and distribution activities, Purchase and sale of electrical energy to meet the needs of

consumers (domestic, non-domestic), develop market relations, minimize the cost of supplying electric energy and negative impact on the environment. Based on the analysis of foreign experience of regulation of the economy of the electric energy market, it is established that it was implemented through the improvement of legislation, effective implementation of energy policy, creation of an attractive investment climate in the electric energy market, state support for efficient small and medium-sized electric power companies. It is noted that the aim of administrative and legal regulation of the electric energy market is to ensure stability, balance and efficiency of functioning of the electric energy market and the electric power industry of Ukraine. Based on the analysis of scientific approaches, the conclusion that the function of administrative and legal regulation of the electricity market is an external manifestation of the properties of the regulatory entity, characterized by autonomy, carried out by specific methods depending on the object of regulation (a certain sphere of public relations) in order to achieve certain results. Analyzing the principles of administrative and legal regulation of the electric energy market, it is noted that there is no unified concept to define these principles, which is due to: 1) absence in the law of Ukraine "on the electric energy market"; 2) the fact that the relevant industry regulations fix various principles in this area. Study of the system of subjects of administrative and legal regulation of the electrical energy market. Description of the status of public authorities and its implementation in the electricity sector. It is noted that certain steps have now been taken: first, the creation of an effective system of subjects of administrative and legal regulation in this area; secondly, the creation of a comprehensive regulatory framework, the norms of which regulate the activities of these subjects. The essence of the forms and methods of administrative and legal regulation that should be applied in the implementation of Public Administration of the electric energy market. A detailed analysis of the system of factors that affect the effectiveness of regulation of the electric energy market clearly demonstrates systemic shortcomings in the existing mechanism for implementing the state energy policy of Ukraine, as well as the reasons for slowing down the reforms of the electric energy market. It is established that one of the main directions of improving the regulation of the electric energy market is the improvement of regulatory legal acts, the norms of which regulate the administrative and legal regulation of the electric energy market. The provisions of scientific novelty formulated based on the results of this study and all the results of the work were obtained on the basis of personal study and analysis of normative legal acts, theoretical provisions, as well as law enforcement and judicial practice.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гуржій Тарас Олександрович

2. Hurzhii Taras Oleksandrovykh

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кузьменко Оксана Володимирівна

2. Kuzmemko Oksana Volodymyrivna

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рябченко Олена Петрівна

2. Ryabchenko Olena Petrivna

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Олійник Олег Вікторович

2. Oliinyk Oleh Viktorovych

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тімашов Віктор Олександрович

2. Timashov Viktor Oleksandrovyeh

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Мушенко Віктор Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Мушенко Віктор Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.